Autentiškas vertimas
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
Vertimo, dokumentacijos ir informacijos centras

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo

2001/29/EB

2001 m. gegužės 22 d.

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalį, 55 ir 95 straipsnius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą[1],

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[2],

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos[3],

kadangi:

1) Sutartis nustato vidaus rinkos sukūrimą ir sistemos, užtikrinančios, kad konkurencija vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma, įteisinimą. Valstybių narių autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymų derinimas padeda siekti šių tikslų.

2) 1994 m. birželio 24 ir 25 d. Korfu saloje posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba pabrėžė būtinumą Bendrijos lygmeniu sukurti bendrą ir lanksčią teisinę sistemą informacinės visuomenės Europoje kūrimui skatinti. Tam, be kita ko, reikalinga, kad naujiems produktams ir paslaugoms egzistuotų tam tikra vidaus rinka. Svarbūs Bendrijos teisės aktai tokiai reguliavimo sistemai užtikrinti jau veikia arba yra rengiamasi juos priimti. Autorių teisės ir gretutinės teisės šiame kontekste vaidina svarbų vaidmenį, nes jos saugo ir skatina naujų produktų bei paslaugų kūrimą ir pardavimą, kūrybą ir kūrybos rezultatų naudojimą.

3) Siūlomas derinimas padės įgyvendinti keturias vidaus rinkos laisves ir yra susijęs su pagrindinių teisės, ypač nuosavybės teisės, įskaitant intelektinę nuosavybę, saviraiškos laisvės ir visuomenės intereso principų laikymusi.

4) Suderinta teisinė autorių teisių ir gretutinių teisių sistema, padidindama teisinį aiškumą ir nustatydama aukštą intelektinės nuosavybės apsaugos lygį, skatins esmines investicijas į kūrybingumą ir novatoriškumą, įskaitant tinklų infrastruktūrą, ir savo ruožtu padės Europos pramonės augimui ir padidėjusiam konkurencingumui tiek turinio rengimo, tiek

[1] OL C 108, 1998 04 07, p. 6 ir
OL C 180, 1999 06 25, p. 6
[2] OL C 407, 1998 12 28, p. 30
[3] 1999 m. vasario 10 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 150, 1999 05 28, p. 171), 2000 m. rugsėjo 28 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 344, 2000 12 01, p. 1) ir 2001 m. vasario 14 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje). 2001 m. balandžio 9 d. Tarybos sprendimas.

informacinės technologijos srityje, ir apskritai įvairiose pramonės ir kultūros srityse. Tai užtikrins užimtumą ir skatins kurti naujas darbo vietas.

5) Technologijų plėtra padaugino ir paįvairino kūrybos, gamybos ir naudojimo kryptis. Nors ir nereikia jokių naujų intelektinės nuosavybės apsaugos koncepcijų, galiojantys autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymai turėtų būti pakeisti ir papildyti, kad atitinkamai atspindėtų ekonomikos realybes, pavyzdžiui, naujas naudojimo formas.

6) Nederinamas Bendrijos lygmeniu, nacionalinių teisės aktų kūrimas, kuris jau pradėtas daugelyje valstybių narių siekiant reaguoti į technologijų iššūkius, leistų atsirasti pastebimiems apsaugos skirtumams ir kartu intelektinę nuosavybę apimančių ar ja grindžiamų paslaugų ir produktų laisvo judėjimo apribojimams, dėl kurių suirtų vidaus rinka ir teisės aktų darna. Tokių teisės aktų skirtumų ir neaiškumų poveikis taptų dar didesnis toliau kuriant informacinę visuomenę, kurioje jau dabar labai padidėjo neapribotas tarpvalstybinis intelektinės nuosavybės naudojimas. Ši tendencija išliks ir turėtų vis labiau įsitvirtinti. Pastebimi teisinės apsaugos skirtumai ir neaiškumai gali trukdyti naujų produktų ir paslaugų, susijusių su autorių teisėmis ir gretutinėmis teisėmis**,** masto ekonomijai.

7) Bendrijos autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos teisinė sistema dėl to taip pat turi būti pakeista ir papildyta tiek, kiek tai yra būtina vidaus rinkai sklandžiai veikti. Tuo tikslu tos nacionalinės autorių teisių ir gretutinių teisių nuostatos, kurios valstybėse narėse pastebimi skiriasi arba kelia teisinį neaiškumą, trukdantį vidaus rinkai sklandžiai veikti ir informacinei visuomenei Europoje tinkamai plėtotis, turėtų būti suderintos, turėtų būti vengiama prieštaringo valstybių narių reagavimo į technologijos naujoves paliekant tik vidaus rinkos veikimui neigiamo poveikio neturinčius skirtumus.

8) Įvairūs socialiniai, visuomeniniai ir kultūriniai informacinės visuomenės aspektai reikalauja atsižvelgti į konkrečias produktų ir paslaugų turinio savybes.

9) Kiekvienas autorių teisių ir gretutinių teisių derinimas turi būti grindžiamas aukšto lygio apsauga, nes tokios teisės yra labai svarbios intelektinei kūrybai. Jų apsauga padeda užtikrinti kūrybingumo palaikymą ir plėtojimą autorių, atlikėjų, prodiuserių, vartotojų, kultūros, pramonės ir apskritai visuomenės labui. Dėl to intelektinė nuosavybė yra pripažinta sudedamąja nuosavybės dalimi.

10) Kad autoriai ar atlikėjai galėtų tęsti savo kūrybinį ir meninį darbą, už savo darbo naudojimą jie turi gauti teisingą atlyginimą; jį turi gauti ir prodiuseriai, kad galėtų finansuoti šį darbą. Investicijos, kurių reikia tokiems produktams, kaip fonogramos, filmai ar daugialypės terpės kūriniai sukurti ir užsakomosioms paslaugoms („on-demand“) tiekti, yra didelės. Tinkama teisinė intelektinės nuosavybės teisių apsauga yra būtina, kad būtų galima garantuoti galimybes gauti tokį atlyginimą ir patenkinamą investicijų grąžą.

11) Griežta, veiksminga autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos sistema yra vienas iš pagrindinių būdų užtikrinti, kad Europos kultūra gautų būtinų lėšų kūrybai ir gamybai, o meno kūrėjai ir atlikėjai išlaikytų nepriklausomumą ir orumą.

12) Derama autorių teisių saugomų kūrinių ir gretutinių teisių saugomų objektų apsauga yra svarbi ir kultūros atžvilgiu. Sutarties 151 straipsnis reikalauja, kad Bendrija savo veiksmuose atsižvelgtų į kultūros aspektus.

13) Bendra techninių priemonių, skirtų kūriniams ir kitiems objektams apsaugoti ir reikiamai informacijai apie teises teikti, paieška ir jų nuoseklus taikymas Bendrijos lygmeniu yra iš tikrųjų būtini, jei galutinis šių priemonių tikslas yra įgyvendinti teisės aktais nustatytus principus ir garantijas.

14) Šia direktyva turėtų būti siekiama skatinti mokslą ir kultūrą saugant kūrinius ir kitus objektus, tuo pat metu visuomenės labui darant išimtis ar leidžiant apribojimus švietimo ir mokymo tikslais.

15) 1996 m. gruodį Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO, *angl.* WIPO) iniciatyva surengtoje diplomatinėje konferencijoje buvo priimtos dvi naujos tarptautinės sutartys – PINO autorių teisių sutartis ir PINO atlikimų ir fonogramų sutartis, skirtos atitinkamai autorių teisių apsaugai ir atlikėjų bei fonogramų gamintojų apsaugai. Šios tarptautinės sutartys gerokai modernizuoja tarptautinę autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą, ypač atsižvelgiant į vadinamąjį skaitmeninį sąrašą, ir patobulina kovos su piratavimu priemones pasauliniu mastu. Bendrija ir dauguma valstybių narių jau pasirašė šias tarptautines sutartis ir imamasi priemonių, kad Bendrija ir valstybės narės jas ratifikuotų. Šia direktyva taip pat siekiama įgyvendinti kai kuriuos naujus tarptautinius įsipareigojimus.

16) Atsakomybė už veiklą tinklo aplinkoje yra susijusi ne tik su autorių teisių ir gretutinių teisių pažeidimais, bet ir su kitais dalykais, kaip antai šmeižtas, klaidinanti reklama ar prekės ženklo pažeidimas, ir yra horizontaliai reglamentuojama 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva)[4], kuri išaiškina ir derina įvairius su informacinės visuomenės paslaugomis, įskaitant elektroninę komerciją, susijusius teisinius klausimus. Ši direktyva turėtų būti įgyvendinta per panašų laikotarpį kaip ir Elektroninės komercijos direktyva, nes ta direktyva pateikia suderintą principų sistemą ir nuostatas, be kita ko susijusias su svarbiomis šios direktyvos dalimis. Ši direktyva nepažeidžia tos direktyvos nuostatų dėl atsakomybės.

17) Būtina, ypač atsižvelgiant į skaitmeninės terpės keliamus reikalavimus, užtikrinti, kad kolektyvinio teisių administravimo asociacijos, atsižvelgdamos į konkurencijos taisykles**,** pasiektų aukštesnį veiklos racionalumo ir skaidrumo lygmenį.

18) Ši direktyva nesumenkina valstybėse narėse teisių valdymui skirtų priemonių, pvz., išplėstinių kolektyvinių licencijų.

19) Neturtinių teisių turėtojai turėtų naudotis šiomis teisėmis pagal valstybių narių įstatymus ir Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos, PINO autorių teisių sutarties ir PINO atlikimų ir fonogramų sutarties nuostatas. Tokios neturtinės teisės nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį.

20) Ši direktyva remiasi principais ir taisyklėmis, jau nustatytomis šioje srityje šiuo metu galiojančiose direktyvose, pirmiausia direktyvose 91/250/EEB[5], 92/100/EEB[6], 93/83/EEB[7], 93/98/EEB[8] ir 96/9/EB[9], tuos principus ir taisykles plėtoja bei įteisina informacinės

---

[4] OL L 178, 2000 07 17, p. 1

[5] 1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyva 91/250/EEB dėl kompiuterinių programų teisinės apsaugos (OL L 122, 1991 05 17, p. 42). Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 93/98/EEB.

[6] 1992 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyva 92/100/EEB dėl nuomos teisės ir panaudos teisės bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (OL L 346, 1992 11 27, p. 61). Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 93/98/EEB.

[7] 1993 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyva 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam retransliavimui, koordinavimo (OL L 248, 1993 10 06, p. 15).

[8] 1993 m. spalio 29 d. Tarybos direktyva 93/98/EEB, derinanti autorių teisių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminą (OL L 290, 1993 11 24, p. 9).

[9] 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos (OL L 77, 1996 03 27, p. 20).

visuomenės kontekste. Šios direktyvos nuostatos neturėtų pažeisti tų direktyvų nuostatų, išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje yra nustatyta kitaip.

21) Ši direktyva turėtų apibrėžti veiksmus, kuriems taikoma atgaminimo teisė, atsižvelgiant į skirtingus naudos gavėjus. Tai turėtų būti padaryta vadovaujantis Bendrijos *acquis communautaire*. Reikia plataus šių veiksmų apibrėžimo, kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas teisinis aiškumas.

22) Deramos paramos kultūrai skleisti tikslo neturi būti siekiama aukojant griežtą teisių apsaugą arba toleruojant neteisėtus suklastotų ar piratinių kūrinių platinimo būdus.

23) Ši direktyva turėtų dar labiau suderinti autoriaus teisę viešai paskelbti kūrinį. Ši teisė turėtų būti suprantama plačiai, kaip apimanti bet kokį viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama. Ši teisė turėtų apimti bet kokį kūrinio transliavimą ar retransliavimą laidais ar bevielėmis priemonėmis, įskaitant transliavimą per radiją ar televiziją. Ši teisė neturėtų būti taikoma jokiems kitiems veiksmams.

24) Teisė padaryti viešai prieinamais 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus objektus turėtų būti suprantama kaip apimanti visus tokių objektų padarymo viešai prieinamais veiksmus visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, kurioje tas viešo prieinamumo veiksmas atsiranda, ir neapimanti jokių kitų veiksmų.

25) Teisinio neapibrėžtumo dėl apsaugos pobūdžio ir lygio, vykdant užsakomąjį autorių teisių saugomų kūrinių ir gretutinių teisių saugomų objektų perdavimą tinklais, turėtų būti išvengta nustatant Bendrijos lygmeniu suderintą apsaugą. Turėtų būti aišku, kad visi šia direktyva pripažinti teisių turėtojai turėtų turėti išimtinę teisę leisti padaryti viešai prieinamus dialoginiu užsakomuoju būdu perduodamus autorių teisių saugomus kūrinius ar bet kuriuos kitus objektus. Tokiems dialoginiams užsakomiesiems perdavimams būdinga tai, kad visuomenės nariai jais gali naudotis individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

26) Transliuotojams darant viešai prieinamas, kaip užsakomąsias paslaugas, savo radijo ir televizijos laidas, kuriose kaip sudedamoji dalis naudojama muzika iš komercinių fonogramų, turi būti skatinamos kolektyvinio licencijavimo priemonės, kad būtų lengviau suteikti atitinkamas teises.

27) Vien tik fizinių priemonių teikimas viešam paskelbimui savaime nereiškia viešo paskelbimo pagal šią direktyvą.

28) Autorių teisių apsauga pagal šią direktyvą apima išimtinę teisę kontroliuoti kūrinio, užfiksuoto materialioje laikmenoje, platinimą. Teisių turėtojui Bendrijoje pirmą kartą pardavus kūrinio originalą ar jo kopijas arba kai originalas ar jo kopijos yra parduodamos jam leidus, išnaudojama teisė kontroliuoti to objekto perpardavimą Bendrijoje. Ši teisė neturėtų būti laikoma išnaudota, jei teisių turėtojas originalą ar jo kopijas parduoda arba originalas ar jo kopijos parduodamos jam leidus ne Bendrijoje. Nuomos ir panaudos teisės autoriams buvo nustatytos Direktyvoje 92/100/EEB. Šioje direktyvoje nustatyta platinimo teisė nepažeidžia tos direktyvos I skyriaus nuostatų dėl nuomos ir panaudos teisių.

29) Teisių išnaudojimo klausimas neiškyla paslaugų ir ypač internetinių („on- line“) paslaugų atveju. Tas pats pasakytina ir apie kūrinio ar kito objekto materialią kopiją, kurią teisių turėtojui leidus padaro tokios paslaugos naudotojas. Dėl to ta pati nuostata tinka kūrinių ar kitų objektų originalo ir kopijų nuomai ir panaudai, nes pagal savo pobūdį tai yra paslaugos. Skirtingai nuo CD-ROM ar CD-I, kuriuose intelektinės nuosavybės objektai yra užfiksuoti materialioje laikmenoje, būtent prekėje, kiekviena internetinė („on-line“) paslauga iš tiesų yra veiksmas, kuriam turėtų būti gautas leidimas tais atvejais, kai autorių teisės ar gretutinės teisės tai nustato.

30) Nepažeidžiant atitinkamų nacionalinių autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymų, šioje direktyvoje nurodytos teisės gali būti perduodamos, perleidžiamos arba suteikiamos sutartinėmis licencijomis.

31) Turi būti išlaikyta derama pusiausvyra tarp įvairių kategorijų teisių turėtojų teisių ir interesų, taip pat tarp įvairių kategorijų teisių turėtojų ir saugomų objektų naudotojų. Valstybių narių nustatytos ir šiuo metu egzistuojančios išimtys ir teisių apribojimai turi būti iš naujo įvertinti atsižvelgiant į naują elektroninę terpę. Egzistuojantys išimčių ir tam tikrų teisių apribojimų skirtumai turi tiesioginį neigiamą poveikį autorių teisių ir gretutinių teisių vidaus rinkos veikimui. Tokie skirtumai galėtų dar labiau išryškėti numatant tolesnę kūrinių tarpvalstybinio naudojimo ir tarptautinės veiklos plėtrą. Siekiant užtikrinti deramą vidaus rinkos veikimą, tokios išimtys ir apribojimai turėtų būti darniau apibrėžti. Jų derinimo laipsnis turėtų būti grindžiamas jų poveikiu sklandžiam vidaus rinkos veikimui.

32) Ši direktyva nustato išsamų atgaminimo teisės ir viešo paskelbimo teisės išimčių ir apribojimų sąrašą. Kai kurios išimtys arba apribojimai prireikus taikomi tik atgaminimo teisei. Šiame sąraše deramai atsižvelgiama į skirtingas valstybių narių teisės tradicijas ir kartu siekiama užtikrinti veikiančią vidaus rinką. Valstybės narės turėtų laikytis nuoseklaus šių išimčių ir apribojimų taikymo, kuris bus įvertintas ateityje apžvelgiant įstatymų įgyvendinimą.

33) Išimtinei atgaminimo teisei turėtų būti taikoma išimtis siekiant leisti tam tikrus laikino atgaminimo veiksmus, kurie yra trumpalaikiai arba atsitiktiniai atgaminimai, sudarantys neatskiriamą ir esminę technologinio proceso dalį ir atliekami tik tam, kad tarpininkas galėtų užtikrinti veiksmingą perdavimą tinkle tarp trečiųjų asmenų, arba tam, kad paskui būtų teisėtai pasinaudota kūriniu ar kitu objektu. Atitinkami atgaminimo veiksmai patys savaime neturėtų turėti atskiros ekonominės vertės. Jei jie atitinka šiuos reikalavimus, ši išimtis turėtų būti taikoma veiksmams, leidžiantiems peržvalgą, taip pat saugojimą tarpinėje atmintyje, įskaitant tuos veiksmus, kurie leidžia perdavimo sistemoms veiksmingai veikti, kad būtų gauti duomenys apie informacijos naudojimą**,** jeigu tik tarpininkas nekeičia informacijos ir nesikiša į teisėtą, plačiai pripažintą ir taikomą šioje komercinėje veikloje technologijos naudojimą. Naudojimas turėtų būti laikomas teisėtu tais atvejais, kai leidžia teisių turėtojas arba neriboja įstatymas.

34) Valstybėms narėms turėtų būti suteikta pasirinkimo teisė švietimo ir mokslo tikslais nustatyti tam tikras išimtis ar apribojimus viešųjų institucijų, pvz., bibliotekų ir archyvų, labui, žinių pranešimo, citavimo tikslais, neįgaliųjų naudojimuisi, naudojimui visuomenės saugumo bei administraciniais ir teismo proceso tikslais.

35) Taikant tam tikras išimtis ar apribojimus teisių turėtojai turėtų gauti teisingą atlyginimą, kad jiems būtų deramai kompensuota už naudojimąsi jų saugomais kūriniais ar kitais objektais. Nustatant tokio atlyginimo formą, išsamią tvarką ir galimą dydį kiekvienu atveju turėtų būti atsižvelgiama į konkrečias aplinkybes. Įvertinant šias aplinkybes vertingas kriterijus būtų iš to kylanti galima žala teisių turėtojams. Tais atvejais, kai teisių turėtojai kokia nors kita forma jau yra gavę atlyginimą, pvz., licencinio mokesčio dalį, galima netaikyti jokio specialaus ar atskiro mokėjimo. Nustatant tinkamos kompensacijos dydį turėtų būti atsižvelgiama į šioje direktyvoje nurodytų techninės apsaugos priemonių naudojimo laipsnį. Tam tikrose situacijose, kai žala teisių turėtojui yra minimali, gali nebūti ir jokio įsipareigojimo dėl atlyginimo.

36) Valstybės narės teisingą kompensaciją teisių turėtojams taip pat gali nustatyti taikydamos neprivalomas nuostatas dėl išimčių ar apribojimų, dėl kurių nereikia tokios kompensacijos.

37) Nacionalinės reprografijos sistemos, kur jos egzistuoja, nesudaro didesnių kliūčių vidaus rinkai. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti reprografijai išimtis ar apribojimus.

38) Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti išimtį ar apribojimus atgaminimo teisei tam tikriems garso, vaizdo ir audiovizualinės medžiagos atgaminimo asmeniniam naudojimui atvejams, kartu nustatant ir teisingą kompensaciją. Gali būti įdiegiamos arba toliau taikomos teisių turėtojams žalą kompensuojančios atlyginimo sistemos. Nors tų atlyginimo sistemų skirtumai turi poveikio vidaus rinkos veikimui, tie skirtumai analoginio atgaminimo asmeniniais tikslais srityje neturėtų turėti didesnio poveikio informacinės visuomenės plėtrai. Skaitmeninis kopijavimas asmeniniais tikslais tikriausiai bus labiau paplitęs ir turės didesnį ekonominį poveikį. Dėl to turėtų būti deramai atsižvelgiama į skaitmeninio ir analoginio asmeninio kopijavimo skirtumus ir tam tikrais atžvilgiais jie turėtų būti skiriami.

39) Taikydamos išimtį ar apribojimą asmeniniam kopijavimui, valstybės narės turėtų deramai atsižvelgti į naujus technologijos ir ekonomikos reiškinius, ypač reglamentuodamos skaitmeninį kopijavimą asmeniniais tikslais ir atlyginimo sistemas esant veiksmingoms techninėms apsaugos priemonėms. Tokios išimtys ar apribojimai neturėtų varžyti techninių apsaugos priemonių naudojimo ar jų sugriežtinimo kovojant su įstatymų nesilaikymu.

40) Valstybės narės gali nustatyti išimtį ar apribojimą tam tikrų pelno nesiekiančių įstaigų, pvz., viešųjų bibliotekų ir lygiaverčių institucijų, taip pat archyvų, labui. Tačiau turėtų būti apsiribojama tam tikrais konkrečiais atvejais, kuriems taikoma atgaminimo teisė. Tokia išimtis ir apribojimas neturėtų būti taikomi operatyviam saugomų kūrinių ar kitų objektų teikimui. Ši direktyva neturėtų pažeisti valstybių narių pasirinkimo teisės nesilaikyti išimtinės viešos panaudos teisės pagal Direktyvos 92/100/EEB 5 straipsnį. Dėl to turėtų būti skatinamos specialios sutartys ar licencijos, kurios, nesukeldamos sutrikimų, sudarytų palankias sąlygas tokių įstaigų teikiamų paslaugų atlikimui.

41) Jei išimtis ar apribojimas yra taikoma transliuojančiųjų organizacijų daromiems trumpalaikio naudojimo įrašams, suprantama, kad transliuotojo įranga – tai ir transliuojančiosios organizacijos vardu ir atsakomybe veikiančio asmens įranga.

42) Išimtį ar apribojimą taikant nekomerciniais švietimo ir mokslinio tyrimo, įskaitant nuotolinį mokymą, tikslais, atitinkamos veiklos nekomercinis pobūdis turėtų būti nustatomas pagal tos veiklos paskirtį. Atitinkamos įstaigos organizacinė struktūra ir finansavimo būdas šiuo atžvilgiu neturėtų būti lemiami veiksniai.

43) Visais atvejais svarbu, kad valstybės narės imtųsi priemonių, reikalingų sudaryti palankias sąlygas, kad kūriniai būtų prieinami žmonėms, turintiems negalią, kuri neleidžia patiems naudotis tais kūriniais, ir išskirtinį dėmesį skirtų prieinamai jų formai.

44) Taikant šioje direktyvoje nustatytas išimtis ir apribojimus, jie turėtų būti įgyvendinami atsižvelgiant į tarptautinius įsipareigojimus. Tokios išimtys ir apribojimai negali būti taikomi pažeidžiant teisėtus teisių turėtojo interesus arba prieštaraujant įprastam jo kūrinio ar kito objekto naudojimui. Valstybių narių nustatytos tokių išimčių ar apribojimų nuostatos pirmiausia turėtų deramai atspindėti padidėjusį ekonominį poveikį, kurį tokios išimtys ar apribojimai gali turėti naujos elektroninės terpės kontekste. Dėl to, atsiradus naujiems saugomų kūrinių ir kitų objektų naudojimo būdams, tam tikrų išimčių ar apribojimų taikymo sritį gali tekti netgi dar labiau riboti.

45) Tačiau 5 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodytos išimtys ir apribojimai neturėtų kliudyti apibrėžti sutartinius santykius, turinčius užtikrinti teisių turėtojams teisingą kompensaciją, jei leidžia nacionalinė teisė.

46) Naudojimasis tarpininkavimu galėtų padėti naudotojams ir teisių turėtojams spręsti ginčus. Komisija, su valstybėmis narėmis bendradarbiaudama Ryšių komitete, turėtų imtis tyrimo, kad galėtų apsvarstyti naujus teisinius ginčų dėl autorių teisių ir gretutinių teisių sprendimo būdus.

47) Technologinė plėtra leis teisių turėtojams naudotis techninėmis priemonėmis, skirtomis užkirsti kelią ar riboti veiksmus, kurių neleidžia jokių autorių teisių, gretutinių autorių teisių ar *sui generis* teisės į duomenų bazes turėtojai. Vis dėlto egzistuoja pavojus, jog gali būti atliekami neteisėti veiksmai siekiant šalinti ar vengti tomis priemonėmis teikiamos techninės apsaugos. Siekiant išvengti nesuderintų teisinių požiūrių, kurie potencialiai galėtų trukdyti veikti vidaus rinkai, reikia nustatyti suderintą teisinę apsaugą nuo veiksmingų techninių priemonių šalinimo ar vengimo ir šiam tikslui skirtų įtaisų bei gaminių tiekimo.

48) Tokia teisinė apsauga turėtų būti teikiama techninėms priemonėms, veiksmingai ribojančioms veiksmus, kurių neleidžia jokių autorių teisių, gretutinių autorių teisių ar *sui generis* teisės į duomenų bazes turėtojai, tačiau netrukdančioms normaliam elektroninės įrangos naudojimui ir jos technologinei plėtrai. Tokia teisinė apsauga nereiškia, kad įtaisai, gaminiai, sudedamosios dalys ar paslaugos tiro atitikti tas technologines priemones, jei tokiam įtaisui, gaminiui, sudedamajai daliai ar paslaugai kitais atžvilgiais netaikomas 6 straipsnis. Teikiant tokią teisinę apsaugą turėtų būti atsižvelgta į proporcingumo principą ir neturėtų būti uždrausti tokie įtaisai ar tokios veiklos rūšys, kurios turi ne techninės apsaugos, o komerciniu atžvilgiu svarbią paskirtį. Pirmiausia tokia apsauga neturėtų trukdyti moksliniams kriptografijos tyrimams.

49) Teisinė techninių apsaugos priemonių apsauga nesumenkina jokių nacionalinių nuostatų, draudžiančių asmeniniais tikslais laikyti techninėms priemonėms šalinti ar jų vengti skirtus įtaisus, gaminius ar sudedamąsias dalis.

50) Tokia suderinta teisinė apsauga neturi poveikio konkrečioms Direktyvos 91/250/EEB nustatytoms apsaugos nuostatoms. Pirmiausia ji neturėtų būti taikoma techninių priemonių, naudojamų kartu su kompiuterinėmis programomis, apsaugai, kurią išimtinai ta direktyva reglamentuoja. Neturėtų ji kliudyti ar uždrausti tobulinti ar naudoti kokius nors techninių apsaugos priemonių šalinimo ar vengimo būdus, būtinus atlikti veiksmams, kurių imamasi pagal Direktyvos 91/250/EEB 5 straipsnio 3 dalies ar 6 straipsnio sąlygas. Tos direktyvos 5 ir 6 straipsniai nustato tik kompiuterinėms programoms taikomų išimtinių teisių apribojimus.

51) Techninių apsaugos priemonių teisinė apsauga taikoma nepažeidžiant visuomenės interesų, apie kuriuos kalbama 5 straipsnyje, ar visuomenės saugumo. Valstybės narės turėtų skatinti teisių turėtojus imtis savanoriškų priemonių, įskaitant teisių turėtojų ir kitų suinteresuotų šalių sutarčių sudarymą ir įgyvendinimą, kad būtų pasiekti nacionalinėje teisėje pagal šią direktyvą nustatytų išimčių ar apribojimų tikslai. Jei per priimtiną laikotarpį tokių savanoriškų priemonių ar sutarčių nėra, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisių turėtojai, keisdami pritaikytą techninę apsaugos priemonę ar kitais būdais, tokių išimčių ar apribojimų naudos gavėjams suteiktų atitinkamas priemones, leidžiančias pasinaudoti išimtimis ar apribojimais. Tačiau siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui tokiomis priemonėmis, kurių ėmėsi teisių turėtojai, įskaitant ir priemones pagal sutartis, arba valstybė narė, visoms techninėms priemonėms, taikomoms tokioms priemonėms įgyvendinti, turėtų būti teikiama teisinė apsauga.

52) Įgyvendindamos kopijavimui asmeniniais tikslais pagal 5 straipsnio 2 dalies b punktą skirtą išimtį ar apribojimą, valstybės narės turėtų taip pat skatinti taikyti savanoriškas priemones, kad būtų galima pasiekti tokios išimties ar apribojimo tikslus. Jei per priimtiną laikotarpį nebuvo imtasi jokių tokių savanoriškų priemonių, kad būtų galimas atgaminimas asmeniniam naudojimui, valstybės narės gali imtis priemonių, leidžiančių pasinaudoti atitinkama išimtimi ar apribojimu jų naudos gavėjams. Savanoriškos priemonės, kurių imasi teisių turėtojai, įskaitant teisių turėtojų ir atitinkamų trečiųjų šalių sutartis, taip pat priemonės, kurių imasi valstybės narės, teisių turėtojams neužkerta kelio naudoti technines priemones, kurios atitinka asmeniniam kopijavimui nacionalinėje teisėje pagal 5 straipsnio 2 dalies b punktą taikomas išimtis ar apribojimus, atsižvelgiant į teisingo atlyginimo salygas pagal tą nuostatą ir galimą įvairių naudojimo sąlygų pagal 5 straipsnio 5 dalį, pvz.,

atgaminimų skaičiaus kontroliavimą, diferenciaciją. Siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui tokiomis priemonėmis, visoms joms įgyvendinti taikomoms techninėms priemonėms turėtų būti teikiama teisinė apsauga.

53) Techninių priemonių apsauga turėtų užtikrinti saugią aplinką teikiant dialogines užsakomąsias paslaugas tokiu būdu, kad visuomenės nariams kūriniai ar kiti objektai būtų prieinami individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku. Tais atvejais, kai tokias paslaugas reglamentuoja sutartinės nuostatos, 6 straipsnio 4 dalies pirmoji ir antroji pastraipos neturėtų būti taikomos. Nedialoginėms interneto naudojimo formoms tos nuostatos turėtų būti taikomos.

54) Didelė pažanga padaryta skaitmeninio formato kūrinių ir saugomų objektų identifikavimo techninių sistemų tarptautinės standartizacijos srityje. Tolydžio besiplėtojančių tinklų aplinkoje technologinių priemonių skirtumai Bendrijoje gali sukelti sistemų nesuderinamumą. Skirtingų sistemų suderinamumas ir sąveikumas turėtų būti skatinami. Labai pageidautina būtų skatinti globalinių sistemų plėtojimą.

55) Technologinė plėtra palengvins kūrinių platinimą, daugiausia tinklais, dėl to atsiras būtinybė teisių turėtojams geriau identifikuoti kūrinį ar kitą objektą, autorių ar kokį nors kitą teisių turėtoją ir teikti informaciją apie kūrinio naudojimo sąlygas, kad būtų lengvesnis su jais siejamų teisių valdymas. Teisių turėtojai, leisdami naudoti kūrinius ar kitus objektus tinkluose, turėtų būti skatinami šalia pirmiau minėtos informacijos naudoti ir tokį leidimą rodantį žymenį.

56) Tačiau išlieka pavojus, kad gali būti imamasi neteisėtos veiklos siekiant pašalinti ar pakeisti pridedamą elektroninę informaciją apie autorių teisių valdymą arba kitaip platinti, importuoti platinimui, transliuoti, viešai perduoti ar padaryti viešai prieinamus kūrinius ar kitus saugomus objektus, nuo kurių tokia informacija buvo be leidimo pašalinta. Siekiant išvengti skirtingų teisinių požiūrių, kurie potencialiai galėtų trukdyti veikti vidaus rinkai, reikia nustatyti suderintą teisinę apsaugą nuo bet kokios neteisėtos veiklos.

57) Kiekviena tokia pirmiau minėta informacijos apie teisių valdymą sistema, atsižvelgiant į jų projektinį sprendimą, tuo pat metu apdoroja asmens duomenis apie saugomo objekto vartojimo modelius ir leidžia nustatyti operatyvią („on-line“) elgseną. Šių techninių priemonių techninės funkcijos turėtų aprėpti asmens privatumo apsaugos priemones pagal 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo[10].

58) Valstybės narės už šioje direktyvoje nustatytų teisių ir pareigų pažeidimus turėtų nustatyti veiksmingas nuobaudas ir teisių gynimo būdus. Jos turėtų imtis visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad tos nuobaudos ir teisių gynimo būdai būtų taikomi. Taip nustatytos nubaudos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasiančios, taip pat jos turėtų sudaryti galimybę siekti nuostolių atlyginimo ir (arba) teismo draudimo bei prireikus – neteisėtos medžiagos konfiskavimo.

59) Ypač skaitmeninėje terpėje tretieji asmenys gali vis labiau naudoti tarpininkų paslaugas pažeidinėjimams. Daugeliu atvejų geriausia priversti tokius tarpininkus nutraukti tokią pažeidžiančią veiklą. Dėl to, nesumenkinant kitų esamų nuobaudų ir teisių gynimo būdų, teisių turėtojai turėti galimybę prašyti teismo uždraudimo tarpininkui, perduodančiam trečiojo asmens daromą saugomo kūrinio ar kito objekto pažeidimą tinkle. Tokia galimybė turėtų būti prieinama net tais atvejais, kai už tarpininko atliktus veiksmus pagal 5 straipsnį yra atleidžiama nuo atsakomybės. Tokių uždraudimų sąlygas ir aplinkybes turėtų nustatyti valstybių narių nacionalinė teisė.

[10] OL L 281, 1995 11 23, p. 31

60) Pagal šią direktyvą teikiama apsauga neturėtų pažeisti valstybių narių ar Bendrijos teisės nuostatų kitose srityse, tokiose kaip pramoninė nuosavybė, duomenų apsauga, sąlyginė prieiga, prieiga prie viešųjų dokumentų ir masinės informacijos priemonių naudojimo chronologijos taisyklė, kurios gali turėti poveikio autorių ar gretutinių teisių apsaugai.

61) Kad būtų laikomasi PINO atlikimų ir fonogramų sutarties, Direktyvoje 92/100/EEB ir Direktyvoje 93/98/EEB turėtų būti padaryti pakeitimai,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

TIKSLAS IR TAIKYMO SRITIS

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva reglamentuoja teisinę autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą vidaus rinkos sistemoje, ypač atsižvelgiant į informacinę visuomenę.

2. Išskyrus 11 straipsnyje nurodytus atvejus, ši direktyva nekeičia ir jokiu būdu nepaveikia egzistuojančių Bendrijos nuostatų dėl:

a) kompiuterinių programų teisinės apsaugos;

b) nuomos teisės, panaudos teisės ir tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje;

c) autorių teisių ir gretutinių teisių, taikomų programų palydoviniam ir kabeliniam retransliavimui;

d) autorių teisių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų;

e) duomenų bazių teisinės apsaugos.

II SKYRIUS

TEISĖS IR IŠIMTYS

2 straipsnis

Atgaminimo teisė

Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat bet kuriuo būdu ir bet kuria forma atgaminti visą arba iš dalies:

a) autoriams – savo kūrinius;

b) atlikėjams – savo atlikimų įrašus**;**

c) fonogramų gamintojams – savo fonogramas;

d) filmų pirmojo įrašo gamintojams – jų filmų originalus ir kopijas;

e) transliuojančiosioms organizacijoms – savo transliacijų įrašus nepaisant to, ar tos transliacijos perduotos laidais ar eteriu, įskaitant kabelinį ar palydovinį perdavimą.

3 straipsnis

Teisė viešai paskelbti kūrinius ir teisė kitus objektus padaryti viešai prieinamus

1. Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokį savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinamais tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

2. Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti padaryti viešai prieinamus laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku:

a) atlikėjams – savo atlikimo įrašus**;**

b) fonogramų gamintojams – savo fonogramas;

c) filmų pirmojo įrašo gamintojams – jų filmų originalus ir kopijas;

d) transliuojančiosioms organizacijoms – savo transliacijų įrašus nepaisant to, ar tos transliacijos perduodamos laidais ar eteriu, įskaitant kabelinį ar palydovinį perdavimą.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos teisės nebus išnaudotos jokiu šiame straipsnyje nustatytu viešo paskelbimo ar padarymo viešai prieinamą veiksmu.

4 straipsnis

Platinimo teisė

1. Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokį viešą jų kūrinių originalo ar jo kopijų platinimą parduodant ar kitais būdais.

2. Kūrinio originalo ar kopijų platinimo teisė nėra laikoma išnaudota Bendrijoje, išskyrus tuos atvejus, kai teisių turėtojas Bendrijoje pirmą kartą tą objektą parduoda ar kitaip perleidžia jo nuosavybę arba tai daroma jo sutikimu.

5 straipsnis

Išimtys ir apribojimai

1. 2 straipsnyje minėtiems laikiniems atgaminimo veiksmams, kurie yra trumpalaikiai arba atsitiktiniai ir kartu – būtina bei svarbi technologinio proceso dalis, kurių vienintelis tikslas yra sudaryti sąlygas:

a) tarpininkui perduoti tinkle tretiesiems asmenims arba

b) teisėtai naudoti

kūrinį ar kitą objektą ir kurie atskirai nėra ekonominiu atžvilgiu svarbūs, 2 straipsnyje nustatytos atgaminimo teisės netaikomos.

2. Valstybės narės 2 straipsnyje nustatytai atgaminimo teisei gali nustatyti išimtis arba apribojimus šiais atvejais:

a) kai atgaminama popieriuje ar kokioje nors kitoje panašioje laikmenoje, bet kokiu fotografavimo būdu ar naudojant kitus panašaus pobūdžio procesus, išskyrus muzikos natų rankraščių atgaminimą, su sąlyga, kad teisių turėtojai gautų teisingą kompensaciją;

b) kai atgaminima asmeniniam naudojimui bet kurioje laikmenoje ir atgaminantys fiziniai asmenys nesiekia tiesioginių ar netiesioginių komercinių tikslų, su sąlyga, kad teisių turėtojai gautų teisingą kompensaciją, priklausomą nuo 6 straipsnyje nurodytų techninių apsaugos priemonių taikymo ar netaikymo atitinkamam kūriniui ar objektui;

c) kai atgaminama specifiniais atvejais viešosiose bibliotekose, mokymo įstaigose ar muziejuose arba archyvuose, nesiekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos;

d) kai daromi trumpalaikiai kūrinių įrašai, kuriuos daro transliuojančiosios organizacijos savo pačių įranga ir savo transliacijoms, dėl jų išimtinai dokumentinio pobūdžio tokius įrašus gali būti leidžiama išsaugoti oficialiuose archyvuose;

e) kai transliacijos atgaminamos socialinėse institucijose, tokiose kaip ligoninės ar kalėjimai nekomerciniais tikslais, su salyga, kad teisių turėtojai gautų teisingą kompensaciją;

3. Valstybės narės 2 ir 3 straipsniuose nustatytoms teisėms gali nustatyti išimtis arba apribojimus šiais atvejais, kai:

a) naudojama vien iliustracijos tikslais mokomajame arba mokslo tiriamajame darbe, jeigu nurodomas šaltinis, įskaitant autoriaus vardą, išskyrus atvejus, kai tai padaryti neįmanoma, ir tiek, kiek tai pateisina nekomerciniai tikslai;

b) naudojama žmonių su negalia naudai ir šis naudojimas yra tiesiogiai susijęs su šia negalia, yra nekomercinio pobūdžio ir tokio masto, kurį pateisina atitinkama negalia;

c) atgaminami spaudoje, viešai skelbiami ar padaromi viešai prieinami paskelbti straipsniai aktualiomis ekonomikos, politikos ar religijos temomis ar atgaminamos kūrinių ar kitų panašaus pobūdžio objektų transliacijos, tais atvejais, kai toks naudojimas nėra aiškiai uždraustas teisių turėtojų ir jeigu nurodomas šaltinis, įskaitant autoriaus vardą, arba naudojami kūriniai ar kiti objektai norint pranešti apie tuo metu vykstančius įvykius tiek, kiek tai pateisina informacijos tikslai, su sąlyga, kad būtų nurodytas šaltinis, įskaitant ir autoriaus vardą, išskyrus tuos atvejus, kai to neimanoma padaryti;

d) cituojama kritikos ar apžvalgos tikslais, jeigu šios citatos susijusios su kūriniu ar kitu objektu, kuris jau yra teisėtai padarytas viešai prieinamu, ir jeigu nurodomas šaltinis, įskaitant autoriaus vardą, išskyrus atvejus, kai to padaryti neįmanoma, ir jeigu toks naudojimas atitinka sąžiningumo praktiką ir yra tokio masto, kokio reikia konkrečiam tikslui;

e) naudojama visuomenės saugumo tikslais arba siekiant užtikrinti tinkamą administracijos, parlamento ar teismo procesinių veiksmų atlikimą ar pranešimą apie juos;

f) naudojamos politinės kalbos ir ištraukos iš viešų paskaitų ar panašių kūrinių ar objektų tiek, kiek tai pateisina informavimo tikslai ir jeigu nurodomas šaltinis, įskaitant autoriaus vardą, išskyrus atvejus, kai tai padaryti neįmanoma;

g) naudojama religinių švenčių ar valdžios institucijos organizuotų oficialių švenčių metu;

h) naudojami kūriniai, pvz., architektūros kūriniai ar skulptūros, sukurtos nuolat stovėti viešosiose vietose;

i) atsitiktinai kūrinys ar kitas objektas įtraukiamas į kitą medžiagą;

j) naudojama meno kūrinių viešos parodos ar pardavimo reklamai tiek, kiek to reikia renginiui pagarsinti, išskyrus bet kokį kitą komercinį naudojimą;

k) naudojama karikatūrai, parodijai ar pastišui;

l) naudojama ryšium su įrangos demonstravimu ar taisymu;

m) naudojamas meno kūrinys pastato ar pastato brėžinio arba plano forma to pastato rekonstrukcijai;

n) naudojami kūriniai ir kiti objektai, kuriems netaikomos pirkimo ar licencijos sąlygos ir kurie yra 2 straipsnio c punkte nurodytų įstaigų kolekcijose, viešai paskelbiant ar padarant viešai prieinamus mokslinių tyrimų ar privačių studijų tikslais atskiriems visuomenės nariams tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose;

o) naudojama tam tikrais kitais nelabai svarbiais atvejais, kai išimtys ar apribojimai pagal nacionalinę teisę jau egzistuoja, jeigu jie yra susiję tik su analoginiu naudojimu ir neturi poveikio laisvai prekių ir paslaugų apyvartai Bendrijoje, nepažeidžiant kitų šiame straipsnyje numatytų išimčių ir apribojimų.

4. Tais atvejais, kai valstybės narės atgaminimo teisei pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis gali nustatyti išimtį ar apribojimą, jos gali panašiai nustatyti išimtį ar apribojimą platinimo teisei, kaip nurodyta 4 straipsnyje, tokiu mastu, kurį pateisina leidžiamo atgaminimo tikslas.-

5. Šio straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos išimtys ir apribojimai taikomi tik tam tikrais specialiais atvejais, kurie neprieštarauja įprastiniam kūrinio ar kito objekto naudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisėtų teisių turėtojų interesų.

III SKYRIUS

TECHNINIŲ PRIEMONIŲ IR INFORMACIJOS APIE TEISIŲ VALDYMĄ APSAUGA

6 straipsnis

Įsipareigojimai dėl techninių apsaugos priemonių

1. Valstybės narės nustato tinkamą teisinę apsaugą nuo bet kokių veiksmingų techninių priemonių šalinimo ar vengimo, kuriuos atitinkamas asmuo daro žinodamas ar turėdamas pagrindo žinoti, kad jis to tikslo siekia.

2. Valstybės narės nustato tinkamą teisinę apsaugą, kad nebūtų gaminami, importuojami, platinami, parduodami, nuomojami, reklamuojami pardavimui ar nuomai arba laikomi komerciniams tikslams įtaisai, gaminiai ar jų sudedamosios dalys arba nebūtų teikiamos paslaugos:

a) kurie(-ios) yra skatinami(-os) parduoti, reklamuojami(-os) ar parduodami(-os) techninių apsaugos priemonių šalinimo ar vengimo tikslais, arba

b) kurių paskirties ar panaudojimo komerciniu požiūriu svarba yra ribota, išskyrus jų paskirtį ar panaudojimą veiksmingų techninių apsaugos priemonių šalinimui ar vengimui, arba

c) kurie (-ios) yra pirmiausia suprojektuoti, pagaminti, pritaikyti ar atliekami tam, kad leistų ar palengvintų šalinti bet kokias veiksmingas technines apsaugos priemones arba jų vengti.

3. Šioje direktyvoje „techninės apsaugos priemonės“ - tai bet kokia technologija, įtaisas ar sudedamoji dalis, kurie normaliai veikdami turi paskirtį užkirsti kelią arba riboti veiksmus, atliekamus su kūriniais ar kitais objektais, kurių neleidžia įstatymų numatytų autorių teisių ar teisių, gretutinių autorių teisėms, turėtojai arba Direktyvos 96/9/EB III skyriuje nutatytos *sui generis* teisių turėtojai. Techninės apsaugos priemonės laikomos veiksmingomis tais atvejais, kai saugomo kūrinio ar kito objekto naudojimą teisių turėtojas kontroliuoja taikydamas priėjimo kontrolės arba apsaugos procesą, pvz., kodavimą, elementų perstatymą arba kitą kūrinio ar objekto transformaciją arba kopijų kontrolės mechanizmą, užtikrinantį siekiamą apsaugą.

4. Nepaisant šio straipsnio 1 dalyje nustatytos teisinės apsaugos, kai nėra savanoriškų priemonių, kurių imasi teisių turėtojai, įskaitant teisių turėtojų ir kitų atitinkamų šalių sutartis, valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, kad būtų užtikrinta, jog teisių turėtojai kurios nors nacionalinėje teisėje pagal 5 straipsnio 2 dalies a, c, d, e punktus, 3 dalies a, b arba e punktus nustatytos išimties ar apribojimo naudos gavėjui sudarytų sąlygas pasinaudoti ta išimtimi ar apribojimu tokiu mastu, kokio reikia, kad turėtų naudos iš tos išimties ar apribojimo, ir kai atitinkamas saugomas kūrinys ar objektas naudos gavėjui yra teisiškai prieinamas.

Valstybė narė tokių priemonių taip pat gali imtis dėl išimties ar apribojimo, nustatyto pagal 5 straipsnio 2 dalies b punktą, naudos gavėjo atžvilgiu, jeigu teisių turėtojai dar nėra sudarę sąlygų atgaminti asmeniniam naudojimui tokiu mastu, kokio reikia, kad būtų galima turėti naudos iš atitinkamos išimties ar apribojimo, ir pagal 5 straipsnio 2 dalies b punktą bei 5 dalį, neužkirsdama kelio teisių turėtojams imtis atitinkamų priemonių dėl atgaminimų skaičiaus pagal šias nuostatas.

Teisių turėtojų savanoriškai taikomos techninės apsaugos priemonės, įskaitant tas, kurios taikomos įgyvendinant savanoriškas sutartis, ir techninės apsaugos priemonės, taikomos įgyvendinant priemones, kurių ėmėsi valstybės narės, turi šio straipsnio 1 dalyje nustatytą teisinę apsaugą.

Šios straipsnio dalies pirmoji ir antroji pastraipos netaikomos kūriniams ar kitiems objektams, padarytiems viešai prieinamais sutartinėmis sąlygomis tokiu būdu, kad visuomenės nariai gali juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

Šį straipsnį taikant Direktyvos 92/100/EEB ir Direktyvos 96/9/EB kontekste, ši straipsnio dalis taikoma *mutatis mutandis*.

7 straipsnis

Įsipareigojimai, susiję su informacija apie teisių valdymą

1. Valstybės narės nustato tinkamą teisinę apsaugą nuo kiekvieno asmens, kuris sąmoningai be leidimo atlieka kurį nors iš šių veiksmų:

a) panaikina arba pakeičia kokią nors elektroninę informacija apie teisių valdymą;

b) platina, platinimo tikslais importuoja, transliuoja, viešai paskelbia arba padaro viešai prieinamus pagal šią direktyvą arba Direktyvos 96/9/EB III skyrių saugomus kūrinius ar kitus objektus, kuriuose be leidimo panaikinta arba pakeista elektroninė informacija apie teisių valdymą,

jei toks asmuo žino arba turi pagrindo žinoti, kad taip darydamas jis skatina, leidžia, lengvina ar slepia įstatymo nustatytų autorių teisių ar kitų, gretutinių autorių teisėms arba Direktyvos 96/9/EB nustatytos *sui generis* teisės pažeidimą.

2. Šioje direktyvoje „informacija apie teisių valdymą“ – tai bet kokia teisių turėtojų teikiama informacija, identifikuojanti kūrinį ar kitą objektą, kuris nurodytas šioje direktyvoje arba kuriam taikoma Direktyvos 96/9/EB III skyriuje nustatyta *sui generis* teisė, autorių ar kokį kitą teisių turėtoją, arba informaciją apie kūrinio ar kito objekto naudojimo nuostatas ir sąlygas bei kokius nors numerius ar kodus, žyminčius tokią informaciją.

Pirmoji pastraipa taikoma, kai kuris nors iš išvardytų informacijos dalykų yra siejamas su kūrinio ar kito objekto, nurodyto šioje direktyvoje arba kuriam taikoma Direktyvos 96/9/EB III skyriuje nustatyta *sui generis* teisė, kopija arba apie kurį sužinoma ryšium su kūrinio ar kito objekto viešu paskelbimu.

IV SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

8 straipsnis

Nuobaudos ir teisių gynimo būdai

1. Valstybės narės nustato atitinkamas nuobaudas ir teisių gynimo būdus, jei pažeidžiamos šioje direktyvoje nustatytos teisės ir pareigos, bei imasi visų priemonių, reikalingų užtikrinti, kad tos nuobaudos ir teisių gynimo būdai būtų taikomi. Šitaip nustatytos nuobaudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

2. Kiekviena valstybė narė imasi priemonių, reikalingų užtikrinti, kad teisių turėtojai, kurių interesus paveikia jos teritorijoje atliekama pažeidžianti veikla, galėtų pareikšti ieškinį dėl nuostolių atlyginimo ir (arba) prašyti teismo draudimo, prireikus teises pažeidžiančios medžiagos konfiskavimo, taip pat 6 straipsnio 2 dalyje nurodytų įtaisų, gaminių ar jų sudedamųjų dalių konfiskavimo.

3. Valstybės narės užtikrina, kad teisių turėtojai turėtų galimybes prašyti teismo draudimo tarpininkams, kurių paslaugomis tretieji asmenys naudojasi autorių teisėms ar gretutinėms teisėms pažeisti.

9 straipsnis

Tęstinis kitų teisinių nuostatų taikymas

Ši direktyva nepažeidžia nuostatų dėl patentų, prekės ženklų, pramoninio dizaino teisių, naudingųjų modelių, puslaidininkių įtaisų topografijų, šriftų, sąlyginės prieigos, kabelinio transliavimo paslaugų prieinamumo, nacionalinių vertybių apsaugos, teisinių deponavimo reikalavimų, įstatymų dėl konkurenciją ribojančių veiksmų ir nesąžiningos konkurencijos, komercinių paslapčių, saugumo, konfidencialumo, duomenų apsaugos ir asmens privatumo, viešųjų dokumentų prieinamumo, sutarčių teisės nuostatų.

10 straipsnis

Taikymas laiko atžvilgiu

1. Šios direktyvos nuostatos taikomos visiems šioje direktyvoje nurodytiems kūriniams ir kitiems objektams, kurie 2002 m. gruodžio 22 d. yra saugomi valstybių narių autorių teisių ir gretutinių teisų įstatymais arba kurie pagal šios direktyvos nuostatas arba 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas nuostatas atitinka apsaugos kriterijus.

2. Ši direktyva taikoma nepažeidžiant jokių iki 2002 m. gruodžio 22 d. atliktų veiksmų ir įgytų teisių.

11 straipsnis

Techninis derinimas

1. Direktyva 92/100/EEB iš dalies keičiama taip:

a) 7 straipsnis panaikinamas;

b) 10 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Apribojimai taikomi tik tam tikrais specialiais atvejais, kurie neprieštarauja įprastiniam objekto naudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisių turėtojų teisėtų interesų.”

2. Direktyvos 93/98/EEB 3 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Fonogramų gamintojų teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo įrašo dienos. Tačiau jei per šį laikotarpį fonograma buvo teisėtai išleista, minėtos teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmo teisėto išleidimo. Jei per pirmame sakinyje minėtą laikotarpį fonograma nebuvo išleista ir jei per šį laikotarpį ji buvo teisėtai viešai paskelbta, minėtos teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmo teisėto viešo paskelbimo datos.

Tačiau tais atvejais, kai pasibaigus apsaugos terminui, suteiktam pagal šios straipsnio dalies redakciją iki pataisymo, padaryto 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo∗, 2002 m. gruodžio 22 d. fonogramų gamintojų teisės jau nėra saugomos, pagal šią straipsnio dalį apsauga iš naujo nesuteikiama.

_____

∗ OL L 167, 2001 06 22, p. 10“

12 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Ne vėliau kaip iki 2004 m. gruodžio 22 d. ir paskui kas treji metai Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą, kurioje, be kita ko, remdamasi konkrečia valstybių narių pateikta informacija, pirmiausia išnagrinėja 5, 6 ir 8 straipsnių taikymą atsižvelgdama į skaitmeninės rinkos raidą. Pirmiausia ji išnagrinėja, ar 6 straipsnissuteikia pakankamą apsaugos lygį ir ar veiksmingų techninių apsaugos priemonių naudojimas turi nepalankaus poveikio įstatymo leidžiamiems veiksmams. Prireikus, pirmiausia siekiant pagal Sutarties 14 straipsnį užtikrinti vidaus rinkos veikimą, ji pateikia pasiūlymus dėl šios direktyvos pataisų.

2. Gretutinių autorių teisių apsauga pagal šią direktyvą lieka nepakeista ir jokiu būdu neturi poveikio autorių teisių apsaugai.

3. Įsteigiamas Ryšių komitetas. Jį sudaro valstybių narių kompetentingų institucijų atstovai. Jam pirmininkauja Komisijos atstovas, ir jis renkasi pirmininko iniciatyva arba valstybės narės delegacijos prašymu.

4. Komiteto uždaviniai yra tokie:

a) nagrinėti šios direktyvos poveikį vidaus rinkos veikimui ir atskleisti sunkumus;

b) organizuoti konsultacijas visais dėl šios direktyvos įgyvendinimo iškylančiais klausimais;

c) lengvinti keitimąsi informacija apie atitinkamus teisės aktų ir precedentų teisės pokyčius, taip pat apie atitinkamus ekonominius, socialinius, kultūros ir technologinius pokyčius;

d) būti forumu vertinant kūrinių ir kitų objektų skaitmeninę rinką, įskaitant kopijavimą asmeniniam naudojimui ir techninių priemonių naudojimą.

13 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2002 m. gruodžio 22 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo būdus nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

14 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje dieną.

15 straipsnis

Adresatas

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2001 m. gegužės 22 d.

Europos Parlamento vardu	Tarybos vardu
Pirmininkė	Pirmininkas
N. FONTAINE	M. WINBERG